

УДК 007 : 304 : 070

Тіліліна Е.Д.¹, Тонкіх І.Ю.²

¹ студ. гр. СН-311 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ЮТУБ-КАНАЛ ЯК ПЛАТФОРМА БЛОГЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДМИТРА КОМАРОВА

Процеси конвергенції та дигіталізації, що домінують у сучасній медіагалузі, спричинили інтеграцію традиційних ЗМІ в інтернет-простір, а міграція аудиторії у цифрове середовище призвела до поступового зникнення моноплатформних медіа та відтоку з них професійних кадрів. Багато журналістів, які раніше працювали у традиційних ЗМІ, сьогодні перетворюються на універсальних працівників кросмедійних онлайн-редакцій або засновують власні ресурси на платформах спільного доступу. З огляду на ці тенденції дослідження блогерської діяльності професійних журналістів у соціальних медіа на сьогодні набуває особливої актуальності.

Мета роботи – визначити особливості блогерської діяльності журналіста Дмитра Комарова на ютуб-каналах «Світ навиворіт» та «Мир наизнанку».

Дослідженням блогінгу, з огляду на популярність самого явища, сьогодні займається значна кількість науковців: М. Бугайов, В. Гвоздев, Т. Гуменюк, А. Досенко, О. Кравченко, І. Мудра, І. Погребняк, М. Рудик,

Р. Савчук та ін. Формату тревел-блогів приділяють увагу Л. Божко, Т. Бондаренко, А. Зарічняк, О. Колосова, О. Сущенко, О. Переломова, Ю. Полежаєв та ін. Проте особливої уваги наразі потребує трансформація формату тревел-блогу на платформі відеохостингу «Ютуб», що відбувається під час повномасштабної війни в Україні та потребує наукового осмислення.

Згідно із Законом України «Про медіа», соціальні мережі та месенджери набули статусу «платформ спільного доступу», їх не можна вважати онлайн-медіа, якщо власник акаунту не пройде процедуру офіційної реєстрації [1]. Відповідно, діяльність на платформі відеохостингу «Ютуб» коректно називати блогерською, а не журналістською, а ютуб-канал – відеоблогом.

Авторський тревел-проект Дмитра Комарова «Світ навиворіт» стартував у 2010 р. на телеканалі «1+1». Від початку існування він реалізовував не лише розважальну, а й пізнавальну, інформаційну й культурно-виховну функції: для подорожей автор вибирав нетуристичні маршрути, у випусках повідомлялось про традиції та культурні особливості різних народів та країн, маловідомих масовій аудиторії. «Світ навиворіт» ніколи не був суто розважальним і тим більше рекламним продуктом, сам автор позиціонує програму як документально-пізнавальну-розважальну.

Паралельно з телепрограмою Дмитро Комаров розвивав і свої ютуб-канали: російськомовна версія проекту «Мир наизнанку» з'явилась у 2010 р., а україномовний канал «Світ навиворіт» був заснований у 2019 р. Відповідно, аудиторія першого каналу є значно більшою (3,99 млн проти 619 тис.) – це пояснюється і більш тривалою історією існування проекту, і тим, що перший канал розрахований на більш широкую аудиторію – громадян інших країн світу.

До початку повномасштабної війни контент обох ютуб-каналів Дмитра Комарова не виходив за межі формату тревел-відеоблогу. Концепт подорожі залишається панівним і зараз, проте він наповнився новим соціокультурним змістом. На ютуб-каналі «Світ навиворіт» з'явився цикл авторських документальних проєктів Дмитра Комарова «Рік» («Рік. Харківщина», «Рік. Херсон» тощо), а також цикл «Світ навиворіт. Україна», де автор не лише подорожує різними регіонами України, а й висвітлює сьогодення тих областей, які постраждали від російської навали, та порушує важливі соціальні питання.

«Світ навиворіт. Україна» Дмитро Комаров називає «дослідницьким проєктом», а його концепція відбивається у назвах випусків: «Які скарги приховує Дніпро і як живе Херсонщина без водосховища», «Реальна ціна хліба та героїзм українських фермерів», «Як живуть діти під час війни у великих прийомних сім'ях?», «Один день в дитячому будинку разом з Першою Леді» та ін. [3]. Географія подорожей, обмежена спочатку карантинними заборонами, а пізніше – воєнним станом, звузилася до

внутрішніх кордонів України не лише через об'єктивні причини. Це має й концептуальний зміст – потребу в умовах війни подбати про збереження національної культури.

При цьому традиційні тревел-проекти також продовжують своє існування на платформі відеохостингу. Наприклад, цикл тревел-шоу «Мандруй Україною з Дмитром Комаровим», усі випуски якого були зняті до 24 лютого 2022 р., з'явився на ютуб-каналі вже під час повномасштабної війни. Цей проєкт також реалізує не лише розважальну функцію: в умовах протистояння російській агресії, метою якої є не лише захоплення територій, а й знищення української нації та культури як такої, подібні проєкти слугують консолідації мешканців різних регіонів України, об'єднанні спільних зусиль у відстоюванні права на збереження і розвиток національної культури, мови, традицій тощо. У такий спосіб тревел-шоу, присвячене подорожам Україною, може відігравати важливу соціокультурну роль.

Із заснуванням української версії канал «Мир наизнанку» не лише не припинив існування, а й продовжував оновлюватись. Сьогодні Дмитро Комаров вбачає у цьому важливу соціальну місію, яку пояснює у такий спосіб: «На численні прохання глядачів з різних країн ми робимо дубляж нового сезону «Світ Навиворіт. Україна», щоб його побачив увесь світ. У першу чергу це англійська та іспанська мови, завдяки яким побачити цей контент зможуть в усьому світі. А також дуже важливий дубляж російською мовою, щоб побачити правду про наслідки війни в Україні та реальну ситуацію могли усі мешканці пострадянського простору і російськомовні діаспори у всьому світі. До нас неодноразово звертались громадяни Казахстану, Грузії та багатьох інших країн, де добре знають російську. Також важливо, щоб правду побачили й самі росіяни» [2].

Отже, формат відеоблогу на загальнодоступній платформі відеохостингу дозволяє журналісту охопити більшу аудиторію, ніж на телеканалі, глядачами якого були переважно українці. При цьому формат тревел-відеоблогу на ютуб-каналах Дмитра Комарова зазнав значних трансформацій під час повномасштабної війни: концепт подорожі залишився центральним, проте смислові акценти змістилися у бік актуальних суспільно важливих проблем. Сьогодні журналіст знімає не лише тревел-шоу, а й документальні проєкти, а усі продукти двох ютуб-каналів мають на меті консолідацію українського суспільства задля збереження національної ідентичності та власної культури, а також інформування світової спільноти про справжні наслідки війни в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про медіа [Електронний ресурс]: Закон України // Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>.

2. Мир наизнанку. Украина. 6 выпуск (на русском). Маланка во время войны: уникальные традиции и обряды [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.youtube.com/watch?v=iqe1mVaNh3U>.

3. Світ навиворіт [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.youtube.com/@SVITNAVYVORIT> (дата звернення: 30.03.2024).